

Streszczenie

Tytuł: Ocena aktywności kończyny górnej zajętej podczas czynności oburęcznych u dzieci z mózgowym porażeniem z postacią hemiplegii, poddanych dwóm różnym terapiom opartym na połączeniu zmodyfikowanej terapii wymuszonej aktywności ruchowej z intensywnym treningiem bimanualnym (mCIMT-BIT).

Wstęp: Mózgowe porażenie dziecięce (MPD) jest najczęstszą przyczyną niepełnosprawności ruchowej wśród dzieci. Hemiplegia jest drugą, co do częstości występowania, postacią MPD. Dzieci z hemiplegią w wyniku zaburzeń na poziomie „struktury i funkcji” kończyny górnej zajętej, mają liczne problemy z wykonywaniem podstawowych aktywności, między innymi z sięganiem, chwytaniem, trzymaniem czy uwalnianiem przedmiotów. Ograniczenia te negatywnie wpływają na ich funkcjonowanie w życiu codziennym. Istnieje szereg interwencji, usprawniających kończynę górną dzieci z hemiplegią. Zmodyfikowana terapia wymuszonej aktywności ruchowej (mCIMT), jak również intensywny trening bimanualny (BIT) są najczęściej stosowanymi metodami terapii ręki, których skuteczność została potwierdzona przez badania naukowe. Jednak nadal istnieją wątpliwości dotyczące między innymi optymalnego czasu trwania terapii czy rodzaju unieruchomienia kończyny górnej zajętej.

Cel: Celem pracy jest ocena spontanicznej aktywności kończyny górnej zajętej podczas czynności oburęcznych u dzieci z mózgowym porażeniem z postacią hemiplegii, poddanych terapii mCIMT-BIT z unieruchomieniem sprawniejszej kończyny górnej przy pomocy bandaża, prowadzonej w ramach projektu „Grupa Piratów”, w porównaniu z uczestnikami terapii mCIMT-BIT prowadzonej z unieruchomieniem przy użyciu opatrunku gipsowego.

Material i metody: Badaniem objętych zostało 54 dzieci z diagnozą MPD z postacią hemiplegii w wieku od 2 do 5 lat. Dzieci były klientami Centrum Intensywnej Terapii OLINEK w Warszawie. Analizie poddane były dwie interwencje terapeutyczne: (1) mCIMT-BIT z unieruchomieniem sprawniejszej kończyny górnej przy pomocy bandaża - grupa „Piraci” (n = 27) oraz (2) mCIMT-BIT z unieruchomieniem sprawniejszej kończyny górnej przy pomocy opatrunku gipsowego - grupa „Gipsy” (n = 27). Przed podjęciem terapii na podstawie wywiadu z rodzicem dziecka oraz badania fizykalnego, fizjoterapeuci wypełniali Kartę Terapii Ręki. Efektywność terapii analizowano na podstawie testu Small Kids-AHA przeprowadzonego przed i po terapii w obu badanych grupach.

Wyniki: Analiza wariancji w schemacie mieszanym (mixed ANOVA) wykazała istotne różnice ($p < 0.001$; $\eta^2 = 0.9$) w ocenie globalnego wyniku testu Small Kids-AHA przed i po terapii, zarówno w grupie „Piraci” jak i grupie „Gipsy”. Nie wykazano istotnych statystycznie różnic w ocenie globalnego wyniku testu Small Kids-AHA między badanymi grupami.

Wnioski: Obie badane terapie mCIMT-BIT są skutecznymi interwencjami wpływającymi na poprawę spontanicznej aktywności kończyny górnej zajętej dzieci z hemiplegią podczas wykonywania czynności oburęcznych. Analizując wyniki badania oraz charakterystykę badanych interwencji terapia prowadzona w ramach projektu „Grupa Piratów” zasługuje na szczególną uwagę ze względu na porównywalną efektywność przy bardziej przyjaznej dla dziecka i rodziny formie bez długotrwałego unieruchomienia gipsowego.

Słowa kluczowe: mózgowo porażenie dziecięce, hemiplegia, terapia ręki, zmodyfikowana terapia wymuszonej aktywności ruchowej, mCIMT, intensywny trening bimanualny, BIT.

M. Pevsich